

73
 etiam sine auxilio Spiritus Sancti, etsi minus facile, tamen aliquo modo nequam spiritui resistatur... Quid opus est hoc auxilio, si tam forte, tam firmum est ad non peccandum liberum arbitrium? Sed etiam hic vult intelligi, ad hoc esse auxilium, ut facilius fiat per gratiam, quod etsi minus facile, tamen purat fieri præter gratiam.... Cum autem *facilius* additur, adimpletio boni operis etiam sine Dei gratia posse fieri, tacitâ significatione suggeritur. Quem sensum redarguit, qui dicit, sine me nihil potestis facere. Ex quibus, & aliis, quæ ibidem Augustinus subnectit, palam est, eum de utraque loqui gratia, & utramque simul adversus Pelagium inferre; sufficientem scilicet, quâ possumus, & sine qua simpliciter non possumus salutariter opus implere: & simul efficacem, quâ illud implemus, & spiritui nequam resistimus, & sine qua salutariter non implemus, nec resistimus. Cum igitur de utraque simul sermonem instituat, quid mirum est, quod dicat *omnino nihil boni salutaris sine illa fieri posse*? Utrâque enim ab homine se junctâ gratiâ, omnino nihil, quod ad salutem pertinet, fieri posse, est omnibus Catholicis exploratissimum. At Quesnellianus damnatus articulus loquitur expressè de sola efficaci, dicendo, quod sine ipsa non solum nihil boni fit, sed nec fieri potest.

13 Eundem Augustini locum integrum, ut à me relatus est, intorquet Author Hexaplorum, simul columna 5. monens, *P. Quesnellum admittere gratias debiles, initia gratiæ, & quæ non semper conversionem peccatoris efficiunt*; quo quidem furo incautos deludere, & errorem obducere conatur; sed sordes minime abtergit; nam gratiæ illæ non ita Quesnelli sensu debiles sunt, ut non sint efficaces, vel ut respectu alicujus actûs solummodò sufficientes sint. Sed debiles appellantur, comparatione fortiorum, quæ integram peccatoris conversionem efficiant. Vocantur etiam debiles comparatione tentationis, seu concupiscentiæ ardentioris, atque ita necessariò prævalentis, ut ad ulteriorem effectum gratia se extendere nequeat. Verùm cum neque ad vincendam concupiscentiam, neque ad eliciendam conversionem in Quesnelli, & Jansenii sententiâ à Deo concedantur, non sunt sufficientes ad ullum, qui non conceditur, effectum; sed operantur insuperabiliter, & indeclinabiliter quidquid à Deo intenditur, & ad quidquid operandum in his tentationum circumstantiis idoneæ sunt, ita ut nulla gratia juxta Quesnellum & Jansenium, plus hic & nunc operari valeat, neque liberum arbi-

trium cum eâ, quàm quod re ipsâ, & insuperabiliter operatur.

14 Placet quoque damnati erroris defensoribus illud epistolæ Innocentii I. quæ est inter Augustinianas centesima octogesima prima, aliàs nonagesima prima. *Quamvis redemisset hominem à præteritis ille peccatis, tamen sciens iterum posse peccare, ad reparationem sibi, quemadmodum posset illum & post corrigere, multa servavit: quotidiana præstat ille remedia, quibus nisi freti, confisique nitamur, nullatenus vincere humanos poterimus errores. Necessè est enim, ut quo auxiliante vincimus, eo iterum non auxiliante vincamur.* Certum est, nos nisi cœlestibus confisi niteremur auxiliis, non posse humanos vincere errores, sed de salute, & observatione mandatorum necessariò desperaturos. Ut enim Divino auxilio vincimus, (non enim sine illo vincimus) necessè est eo absente superemur: atque is unicus totius epistolæ sensus, & finis, cuilibet integram legenti manifestus est. Non verò Sanctissimi Pontificis verbis subest, quem unicè adversarii adamant, sensus Jansenianus, & hæreticus, quod sicut Deo non auxiliante, necessariò vincimus, ita auxiliante necessariò vincamur; unde sequeretur, omne Dei auxilium esse efficacem, nulli unquam in statu naturæ lapsæ resisti, imò nec posse resisti, seu dissentiri: quod consonat propositioni 2. & 4. Jansenii.

15 Sex paginas priores implet Hexaplorum Author citationibus textuum, quibus stabiliat primam Propositionis partem: *Quod Jesu Christi gratia principium efficace boni cujuscunque generis necessaria sit ad omne opus bonum.* Quam partem (si excipias, quod indefinitè gratiam Christi asserat efficacem) existimo à nemine fuisse accusatam, neque eam damnationi articuli ansam præbuisse. Sed multitudine textuum, quantumvis scopo suo inutilium, fascinare Author voluit imperitos.

16 Secundam propositionis partem defensoribus, eam à priore duabus paginis se junctam sic proponit: *Absque illâ (gratiâ) non solum nihil fit, sed nec fieri potest.* Quasi verò damnatum sit, & defensione egeat, quod sine gratiâ nihil ad salutem pertinens fieri possit. Maluit scilicet solam vocem *Gratia*, non autem *gratia efficace* includere parenthesi, ut sententia Catholica proscripta vulgi oculis appareret. Hic rursus inutili textuum congerie probandum suscipit, de quo nulla quæstio est, nos sine gratiâ non solum nihil salutaris boni facere, sed nec posse. Probationis initium ducit ab illo libri 3. de imitatione Christi cap. 55. *O quàm maximè est mihi necessaria, Domine, tua gratia ad inchoandum bonum,*